

Valtiovarainministerio@vm.fi

LAUSUNTO KOSKIEN EHDOTUSTA VALTION KULTTUURIHISTORIALLISTESTI ARVOKKAAN KIINTEISTÖVARALLISUUDEN OMISTUKSEN JA HALLINNON JÄRJESTÄMISESTÄ

Valtiovarainministeriö asetti 21.4.2011 työryhmän (VM044:00/2011) kartoittamaan valtion kulttuurihistoriallisesti merkittävää kiinteistövarallisuutta sekä tekemään ehdotuksen valtion kulttuurihistoriallisesti merkittävän kiinteistövarallisuuden hallinnan ja hoidon järjestämisestä jatkossa.

Työryhmä jätti yksimielisen ehdotuksensa valtiovarainministeriölle 16.1.2012. Työryhmän kannanotot täydentävät valtioneuvoston 21.12.2010 periaatepäätöksellään vahvistamaa valtion päivitettyä kiinteistöstrategiaa valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden osalta.

Valtion 21.12.2010 päivitetyn kiinteistöstrategian mukaan valtion kiinteistövarallisuus luokitellaan *strategisiin* omistuksiin, jonka säilyttäminen valtion omistuksessa on välttämätöntä ja *ei-strategisiin* omistuksiin, joista valtio voi luopua. Strategian mukaan valtion sisäisen kiinteistöhallinnon kehittämisessä peruseriaatteena on edelleen keskittää omistuksia asiantuntijaorganisaatioina toimiville Senaatti-kiinteistölle ja Metsähallitukselle. Lisäksi valtion omistama liikenneinfrastruktuuri on organisoitu vuoden 2010 alusta lukien liikenne- ja viestintäministeriön alaiselle Liikennevirastolle.

Työryhmän esittämistä kulttuurihistoriallisesti arvokasta kiinteistövarallisuutta koskevista 10 linjauksesta useimmat koskevat suoraan tai välillisesti myös Metsähallitusta. Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön työnjaon mukaisesti suurin osa ehdotuksista kohdistuu ympäristöministeriön hallinnonalaan ja sen ohjauksessa oleviin Metsähallituksen luonnonsuojeluasioihin. Maa- ja metsätalousministeriötä ehdotukset koskevat Metsähallituskokonaisuuden ohjauksen, liiketoiminnan taseessa olevan Metsähallituksen omaisuuden luokittelun ja hoidon sekä tasemuutoksia edellyttävien kiinteistöjen siirtojen osalta.

Maa- ja metsätalousministeriön mielestä työryhmän ehdotukset ovat kauttaaltaan hyväksyttäviä, ja ne selkiyttävät kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden hallintaa ja hoitoa.

Työryhmä ehdottaa kulttuurihistoriallisten kohteiden suojelutarpeiden arviointia ja luokittelua arvoltaan strategiseen ja ei-strategiseen ryhmään. Tämä arviointi koskee myös Metsähallituksen liiketoiminnan taseessa tällä hetkellä olevaa omaisuutta.

Strategisen omistuksen ryhmä jaetaan edelleen kahteen alaryhmään (a) käyttökiinteistöihin ja (b) kulttuuri- ja nähtävyyškiinteistöihin. Edelleen kulttuuri- ja nähtävyyshkohteet jaetaan rakennushistoriallisiin kohteisiin ja muinaismuistokohteisiin. Virastojen omistuksessa tällä hetkellä olevista kulttuuri- ja nähtävyyškiinteistöistä muinaismuistokohteet tullaan jatkossa siirtämään Metsähallituksen omistuksen ja muut kohteet Senaatti-kiinteistön omistukseen. Maa- ja metsätalousministeriö pitää tätä jakoa luontevana. Valtion käytössä olevaan liikenneinfrastruktuuriin kuuluvat kohteet on kuitenkin linjattu säilytettäväksi Liikenneviraston omistuksessa.

Suurin työryhmän esittämä muutos nykyiseen tilanteeseen verrattuna on Museoviraston omistuksessa olevan kiinteistövarallisuuden siirtäminen Senaatti-kiinteistöjen ja Metsähallituksen omistajahallintaan. (linjaus nro 8). **Metsähallituksen rooli valtion kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden omistajahaltijana tulee siten vahvistumaan entisestään.**

Olennaista on huomata, ettei kaikkien tällä hetkellä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi luokiteltujen kohteiden säilyttäminen valtion omistuksessa ole välttämätöntä, jos kulttuurihistoriallisten tai luonnonsuojelullisten arvojen säilyminen voidaan muuten varmistaa. Tällä perusteella esimerkiksi Metsähallituksen hallinnassa olevaa kulttuurihistoriallisesti arvokasta kämppäkantaa on työryhmän ehdotusten mukaisesti mahdollista myös myydä.

Kansallisen metsäohjelman toteutukseen liittyen Metsähallitus on inventoimassa valtion talousmetsistä löytyviä kulttuuriperintökohteita n. 1 milj. euron vuosibudjetilla. Luonnonsuojelualueiden inventointi etenee huomattavasti hitaammin julkisen rahoituksen niukkuudesta johtuen. Metsähallitus tulee liiketoiminnan osalta suorittamaan työryhmän esittämistä tehtävistä hyvin. Julkisten hallintotehtävien osalta tilanne on vaikeampi.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kiinteistövarallisuuden suojelusta koituu Metsähallitukselle kustannuksia. Uusien kohteiden siirtäminen Metsähallituksen hallintaan ja kohteiden hoidossa edellytetyt tehtävät tulee arvioida kattavasti ja osoittaa valtion budjetissa tarvittava lisärahoitus Metsähallitukselle työryhmän esityksen mukaisesti (linjaus nro 10).

Osastopäällikkö

Juha Ojala

Ylimetsänhoitaja

Matti Heikurainen

Tiedoksi
- Metsähallitus